

Persowie - Epoka Wielkich Królów - komentarz

2024-2025 Wszelkie Prawa Zastrzeżone przez Jacka Marcina Jaworskiego czyli Energo Kodera Atlanta

autor:	Jacek Marcin Jaworski
pseudonim:	Energo Koder Atlant
pomocnicy autora:	BRAK
miejsce:	Pruszcz Gd., Polska
utworzono:	2024-06-08
wersja: 206 z dnia:	2025-01-18
program składu:	Libre Office Writer
sys. op.:	Kubuntu

Spis treści

Wstęp.....	1
Skróty.....	1
Fakty.....	1
Ks. mierna:.....	1
Ocena Persów.....	2
Podsumowanie.....	2
Licencja.....	2

Wstęp

W tym dok. skomentuję ks. pt. "Persowie - Epoka Wielkich Królów" aut. Lloyd Llewellyn-Jonnes, wyd. Rebis, wyd. 1. (dodruk), Poznań 2023r.

Skróty

aut.	autor
dok.	dokument
ks.	książka
sys. op.	system operacyjny

pt.	pod tytułem
roz.	rozdział
s.	strona
wyd.	wydanie, wydawnictwo

Fakty

Ks. mierna:

+ Dobrze zasygnalizowany bezmiar okrucieństwa Persów. Opis głodujących i okaleczanych niewolników (s. 185.). Trzeba powiedzieć, że autor stara się podważać skalę perskiego okrucieństwa. Jednak ja o tym co jest na s. 185. nigdzie indziej nie czytałem (a gdy przeczytałem tą s. to chciałem tą książkę wyrzucić, bo dotarło do mnie że Persowie byli szatańsko perfidnymi bydlakami). A mogę powiedzieć, że czytałem "mocne" książki historyczne, ale nie aż tak mocne jak „Persowie”.

+ Autor starał się opisać ubiór Persów, ale z powodu braku ilustracji nie można go sobie wyobrazić;

- Treść ks. skupia się na wydarzeniach militarnych, politycznych i na dworskich intrygach. Dlatego nie wiemy jak żył "zwykły zjadacz chleba" w Persji, ani tym bardziej jak żyło się w krajach okupowanych. Nie wiadomo nic jakie drogi kariery się otwierały przed rodzającym się "wolnym Persem", ani co było możliwe do osiągnięcia w krajach okupowanych;

+ Istotną informacją jest zaznaczenie, że Persowie w okupowanych krajach pozostawiali stare prawa (które doprowadziły kraj do upadku), dogadywali się ze starą arystokracją (zastanymi wyzyskiwaczami, którzy doprowadzili kraj do upadku) i pozostawiali starą religię (która doprowadziła kraj do upadku). Oznacza to, że już wtedy znali tą metodę utrzymania niesprawiedliwości i głupoty w krajach okupowanych. Te same metody stosuje się nawet dziś np. w UE.

- W ks. brak próby zrobienia bilansu otwarcia tego co było przed Persami (panowaniem Wielkich Królów Persji) i co było po nich. Obejmuje to:

- Brak próby analizy poziomu intelektualnego: Nic nie wspomniano o postępach w jakiegokolwiek dziedzinie filozofii, wiedzy czy techniki przez 230 lat. Prezentowane dzieła perskiej sztuki to jedynie parę fotografii w dodatku

kompletnie bez związku z treścią ks. Praktycznie brak opisu stosowanych technik tworzenia perskiej sztuki;

- Szcątkowa analiza poziomu fizycznego Persów: Podana jest mapa miast i krain podbitych obszarów w szczytowym okresie ekspansji (s. 15.). Natomiast brak map z trasami przemarszu wojsk w czasie wielkich kampanii: ani kampanii perskiej w Grecji, ani kampanii perskiej w Egipcie, ani kampanii macedońskiej w Persji. W sumie jeśli opisywać dzieje Wielkich Królów Persji to czemu nie wprowadzić pewnego schematu, np.: aktualna mapa i krótki opis przebiegu wydarzeń politycznych i mapki z przebiegiem kampanii militarnych i ich opis oraz skutki ekonomiczne dla imperium i dla podbitych krain. Nie ma też opisów zmian jakie dokonywały się w choćby w uzbrojeniu. Wyjątkiem jest opis ze s. 374. mówiący:

"Kiedy pył bitewny pod Issos [dziś w pd-ws Turcji - przyp. JM]] opadł wreszcie, Dariusz [III - przyp. JM]] wrócił do Babilonu i przez następne dwa lata żył zwykłym rytmem dworu, przez cały czas uzupełniając swe wojska, werbując i szkoląc nowych rekrutów oraz ucząc ich posługiwania się najnowszą bronią - w tym włóczniami w macedońskim stylu."

- Brak próby analizy ekonomicznej Persji: Nie wiemy jak wyglądała struktura ludności, ani w rdzennej Persji ani w żadnej z okupowanych krain. Wiemy jakie daniny płaciły okupowane kraje. Ale nie wiemy kiedy te kontyngenty obowiązywały ani jak je porównywać ze sobą ani z jak je porównywać z obecnymi cenami.

Nawiasem mówiąc ks. historyczne powinny mówić ile i za co można było kupić złota, tak by mimo upływu lat można było sobie przeliczyć ile to dziś było by kasy. Innym skutecznym podejściem było by podawanie cen z koszyka produktów: np. coś w stylu ceny za: 10 jaj, 1kg. kurczaka, 1kg. mąki pszennej lub żytniej, 1l. mleka krowiego, 1l. młodego wina.

Ocena Persów

Ks. pt. "Persowie - Epoka Wielkich Królów" aut. Adriana Goldsworthy podsumowuje jeden cytat z roz. "Parę słów o Aleksandrze" ze s. 377:

"Persepolis, rzecz jasna, obiecywało obfite łupy, i czyż Aleksander nie przyrzekł im jego skarbów, nazywając je najbardziej zniechęconym miastem w Azji?"

Przywołując ten cytat zwracam uwagę nie na obfite łupy, tylko na przekonanie Aleksandra Macedońskiego o tym, że stolica Persji, czyli Persepolis, była najbardziej zniechęconym miastem w całej Azji.

Podsumowanie

Ks. mierna, szkoda gadać - jw.

Licencja

Jest to licencja dotycząca tego dokumentu. Pliki wskazywane przez linki mogą być publikowane na innych licencjach. Zasady licencji:

1. **Zezwolenie na kopiowanie** Zezwala się na niekomercyjne kopiowanie tego dokumentu;
2. **Zezwolenie na udostępnianie** Ten dokument można udostępniać (jednak bezpłatnie);
3. **Zabronione modyfikowanie** Tego dokumentu nie można modyfikować ani skracać ani dodawać czegokolwiek.
4. **Ograniczenia licencji nie dotyczą autora.**